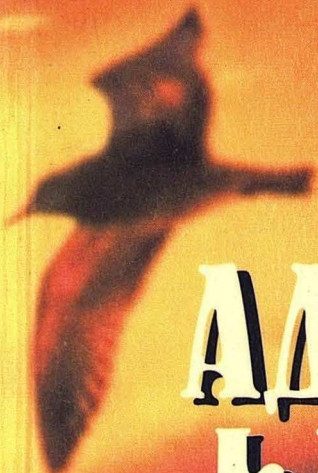

№ 2005

6643

14

Серік
АҚСҰҢҚАРУҰЛЫ

АДАМ АТА
НАУА АНА

Рух кітабы

"ҚАЗАҚСТАН"

Серік АҚСҰҢҚАРҰЛЫ

Адам Ата –
Науа Ана

Рух кітабы

Алматы
"Қазақстан"
2000

ББК 83.3 Каз
А 56

БҰЛ КІТАП ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӘДЕНИЕТ,
АҚПАРАТ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ КЕЛІСІМ МИНИСТРАЛІГІНІҢ ӘЛЕУМЕТТІК
МАҢЫЗДЫ ӘДЕБИЕТ ТІЗІМІНЕ ЕНГІЗІЛГЕН

АВТОР ОСЫ КІТАПТЫҢ ЖАРЫҚҚА ШЫҒУЫНА ҚОЛ ҮШЫН
БЕРГЕН ҚАРАҒАНДЫ ОБЛЫСЫНЫҢ ӘКІМШЛІГІНЕ, СОНДАЙ-АК
КОМПЬЮТЕРДЕ ТЕРІП, МАКЕТІН ЖАСАҒАН ҚАЗАҚ
ПОЭЗИЯСЫНЫҢ ЖАНАШЫРЫ, АЯУЛЫ АЗАМАТ БАҚЫТҚАЛИ
МҮСАБЕКОВКЕ ШЫНАЙЫ АЛҒЫС СЕЗІМІН БІЛДІРЕДІ.

Редакторы *Р. Рахымбеков*

Ақсұңқарұлы С.

А 56 **Адам Ата – Науа Ана. Рух кітабы.** – Алматы.
ЖШС – “Қазақстан” баспа үйі”, 2000. – 432 бет.

ISBN 5-7667-5713-1

Дарынды ақын Серік Ақсұңқарұлының бұл жинағына бұрынғы өлеңдері-мен қатар, жаңа жырлары да енді.

Серіктің жырларында дәуіріміздің келбеті ғана емес, жан дүниесі де көрініп тұр. Ақынның өлеңдерін оқып отырып, “жалған өлем, талайдан қалған өлемнің” кейбір қырларын сіз жаңа көріп отырғандай боласыз.

Келісті теңеу, көркем оймен өрілген өлең жолдары Серікке тән табиғилығымен тәңгі етеді.

А 4702250202 – 03 **кұлақтандырусыз, 2000**
401 (05) – 2000

ISBN 5-7667-5713-1

ББК 83.3 Каз

© С. Ақсұңқарұлы, 2000

© ЖШС – “Қазақстан” баспа үйі”

Басуға қол қойылды 14.02.2000. Пішімі 84x108^{1/32}. Қағазы офсетті.

Гарнитурасы “Балтика”. Шартты баспа табағы 23,0.

Таралымы 2000 дана. Тапсырыс №3290. Бағасы 488 теңге.

ЖШС “Қазақстан” баспа үйі”

480009, Алматы қ-сы,

Абай даңғылы, 143. 301-бөлме.

Берілген диапозитивтер сапасына толық сәйкес ҚР Мәдениет,
ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінің Республикалық
“Кітап” өндірістік бірлестігі баспаханасында басылды.

480009, Алматы қаласы,

Гагарин даңғылы, 93

1967 – 1987

ПУШКИНМЕН КЕЗДЕСУ

Тарқамаған балалықтың базары,
Муза келіп ала берген мазаны.
Сәби едім. Сәби шерін қозғасын.

Өлеңменен ерте есейдім өз басым.
Александр жырларынан азалы
адамзаттың көрдім ащы көз жасын.

Оранып ап қыста... жылы көрпеге,
бала тәнім отты ойлардан өртене,
жаттым жылап көңілден бір күй кетіп.

Балалықты даналық кеп – күйретіп:
Ақын қаны тамған мұңды өлкеге
Муза мені алып кетті сүйретіп!

Көз алдымда зулап өтіп бар кескін,
Қиялымда қыршынымда-ақ қан кештім.
Менің досым – досы барлық Пушкиннің.
Менің досым – қасы барлық Дантестің!

О, МҰҚА, МЕН ДЕ ЖЕТІММІН...

*Жиылып Жер шарының жетімдері,
Алдында Ақиқаттың бірігіңдер!*

МҰҚАҒАЛИ.

О, Мұқа, мен де жетіммін!
Жетіммін мен де!
Басынан аттап талайдың секірдім мен де.

Туысым қайда?
Білмеймін түр – өңін оның...

Халқыма ғана сақтаған жүрегім –
орын!
Туған жоқ менде,
жоқ менде атаның ұлы.
Жаныма маза бермейді ЖАҒАНЫМ мұны!

Көзіме ыстық күллі елдің балапандары,
Қандары бөлек адамның алақандары.
Жалғыз қайың ем қалтырап жасынды күткен...
Сол қолдар менің көзімнен... жасымды сүрткен!

Жүрегімде –
үсіп-тоңғандар әні.
Өгіздей өрге сүйреп жүр сол қолдар
әлі...

Сиынып айтам көзімнен егілген жасқа:
ешкімім... жоқ қой, ешкімім –
елімнен басқа!
Еліме келіп паналап,
жетілдім Жерде.
Себебі –
жетіммін мен де!

Ақиқат пенен адалдық – ұйып,
тынатыным.
Маяковский мен Есенин –
сүйікті ақыным.

Алысып...
Айқас–күреспен жетілдім Жерде.
Себебі –
жетіммін мен де!

Жендеттер –
шошып дүние дүрбелеңінде
мені де, мейлі, қамасын түрмелеріне –
шығамын бұзып!

Сан шегген секіргенбіз біз,
себебі –
Жердің еркесі – ЖЕТІМДЕРМІЗ біз!

Нанымыз біздің –
Ашкөздің арандарында...

Қанымыз біздің –
Сенаттың алаңдарында
төгіліп жатыр!

Кекті көр келбетімдегі!
Азалы аэропорттар-ай, Жер бетіндегі,
жүректен Музам ұшуға билет алады:
Құрлықтар –
СЕНАТ АЛАҢЫ!

Жетейін Бауырларыма! Адамдарыма!
Жетімдер –
тұлға болатын заманға мына
айқасып жатыр сол СЕНАТ АЛАҢДАРЫНДА...

От боп кірейін жас толы жанарларына,
қызғыш құс болам – қапаста қамалғанына!!!
СЕНАТ АЛАҢДАРЫНА
жеткім келеді,
қалуға бекіндім әрі,
себебі –
Декабристер – жетімнің бәрі!

***

Ғалия Ару, аяулы Періштем едің.
Серікке – серік болуға келіскен едің.
Бейіш дер едім өзіңмен өткен өмірді,
Періштем едің кездескен бейіште менің.
Ғалия Ару, аяулы Періштем едің.

Он сегіздегі мазасыз кезімдей шынар,
кез келді-ау маған дөңбекшіп көз ілмей шығар.
Алатау жақта туғаның болмаса, жаным,
Көкшетаудағы Ғалия өзіндей шығар?

Ойларым мені барады тығырыққа алып:
жүрсің бе менен бір жерде тығылып, талып –
кездесіп менен басқа бір Балуан Шолақ
Махаббат деген күресте жығылып қалып?!

Ғалия Ару, қайтейін, дір егер жаным...
Жаныңды сенің жаулаған кім екен жалын?
Махаббат деген күресте жығылған болсаң –
Балуан Шолақ әлі де тірі екен, жаным!

РОССИЯ. 1917 ЖЫЛДЫҢ КҮЗІ

поэма

*Наши с вами анкеты начинаются одинаково:
1917 год.*

И. СЕЛЬВИНСКИЙ.

О, уақыт!

Саған

17

болып ораламын –

тазарту үшін Тарихтың “ АВГИЙ ҚОРАЛАРЫН!”

Есімде сол бір ғасырдың жасыл шақтары;
андыздап соғып ашулы дәуір ақпаны –
қасарып тұрып бір ЖАУАП күтті дүниеден
БЕЛИНСКИЙДІҢ ГОГОЛЬГЕ жазған ХАТТАРЫ...

Бұлдыр-тын онда осы өмір,

осы жол – көзге...

Сондағы ойлар қалайша қазір болды өзге?

МАРКСТЕР туған немістің топырағынан

гитлерлерді... күткен жоқ әлем

ол кезде!

Таң қалам.

Кейде күрсініп, қабақ шытамын:

таңданбай оқу – топастық –

Тарих кітабын!

Күн түспей Жерге, қарайып ғалам,

құлдыққа көніп Анасы –

ОН ТОҒЫЗ ҒАСЫР қалай ұйқтаған

ит жанды адам баласы?!

Онда да бар-тын осынау зеңгір, жұпар көк:

“ Құдыретті пенде құтырды:

“ Құл!” – деп, “ құтан!” – деп.

Әділдік қайда, әлемде мынау бар ма өзі?

Қайдасың, Будда?!

Христос?!

Уа, Мұхамед ?!.

Адамдар тау мен тастарды аралап,

Сүйек боп көрде құрады...

Алақан жайып, аспанға қарап

аңсады ЖҰМАҚ туралы!

Тұманда сол бір адасты Бунин
Жете алмай туған үйіне –
РОССИЯҒА!

Тыңдаңдар бәрің болмысқа мынау болып таң,
басталсын жаңа жорықтар!
Дуэльде өлген Лермонтов келіп оқысын жырын,
тіріліп –
тыңдасын Обломовтар!

Муза РЕВОЛЮЦИЯ!
Күйкі дүниені күрсіндір...
О, мұжық!
Бүгін қожана қарап бір сіңбір!
Гогольдің комедиясын көріп, фәнидің күлді-көмеші
өзіне-өзі
сақылдап тұрып күлсін бір!

О, Уақыт!
Саған
мен өстіп жиі ораламын –
тазарту үшін Тарихтың " АВГИЙ ҚОРАЛАРЫН!"

***

Бас ием, менде ерік жоқ сен дегенде,
Болса еркім ессіз жандай сенделем бе?
Ханыша болсаң да бас имес едім,
Махаббат жаһангері жеңбегенде!

Бас ием, өлең болып өрім кеуде,
қайтейін, сөгілгенде... өрілгенде?
Бас ием. Армандасым!
Қайран басым
иіліп көрген емес көрінгенге!

Бас ием. Бағындыра түстің мені.
Бас ием. Табындыра түстің мені.
Жалғанда жүрегіме жақын – Сенсің
адамнан жұмыр Жердің үстіндегі!

Бас ием махаббаттың мас... құрбаны
абдырап, ағар көзден жастың бәрі.
Жалғанда жүрегіме жақын – Сенсің
адамнан аспанымның астындағы!

Бас ием, менде ерік жоқ сен дегенде,
болса еркім ессіз жандай сенделем бе?
Ханыша болсаң да бас имес едім
Махаббат жаһангері жеңбегенде!

Бас ием. Басымды ием мен саған кеп,
кешпейтін күнәнді де кеше алам деп.
Өмірде бір әйелге бас имеген
еркекті мен ойлаймын есалаң деп.

БУНИННІҢ МӘЙІТІ

Жасырды да толқынына бар ізін
ақты Уақыт.
Уақыт – ұлы дария.
Жүруші еді көшесінде Париждің
сексендегі қайғылы бір Қария.

Көрінбейді!
Қалды мұңды өлеңі,
бізге соның қайғы мұңын әкеліп.
Ғасыры оның қасыретке толы еді.
Ғұмыры да –
қасырет пен қателік!

Қанша тәнге қара таңба басылды!
Адам –
азап үшін өмір сүре ме?!
Жаңа Ұрпақ XX-шы ғасырды
қателіктің ғасыры деп жүре ме ?!

Қорқамын мен! –
Ішімде дерт көп өлген!
Жендірмейтін жүрегімді зар-мұңға:
ең болмаса –
осы шерлі өлеңмен
ақталайын адамзаттың алдында.

Жасырды да толқынына бар ізін,
ақты Уақыт.
Уақыт – ұлы дария.
Жүруші еді көшесінде Париждің
сексендегі қайғылы бір Қария.

Ол – Шерлі Адам.
Париждегі досы – өлен.
Неткен сұмдық қайғылы еді сол Ақын:
адамдардан,
гаваньдардан,
көшеден
РОССИЯСЫН іздеп жүрген болатын!

Атамекен, алыстағы құс үні
маза бермей адасқан сол Ақынға,
тоқтатып ап көшедегі кісіні
сұраушы еді Россия хақында...

О, Ресей! –
Аспандағы арай Күн,
нұр шуағы кеткен кезіп алабын.
Таңертеңгі газеттерді қарайтын
киоскісін шарлап бүкіл қаланың.

Келеді іздеп...
Құмары әлі жүр қанбай...
Бауырларға –
шетелдегі,
біздегі:
"Отаныңды ұмытпа!" – деп тұрғандай
сол бір шалдың шырқ айналған іздері..

Сол бір іздер әлі жатқан секілді,
тарихтың да тақсіреті тұр сонда.
Көшелерді,
Бүкіл мына Парижді
сел нәсерге шомылдырып тұрсаң да –
өшпейді ол!

Кешіріңіз сіз мені,
оқырманым:
Отан – ҰЛЫ МЕКЕН ғой,
жат елдегі табаныңның іздері –
тәнге түскен қара таңба екен ғой!

Жат өлкеде жалғыз өзі жүр еді,
Кенет:
шалдың демі бітіп... тарылып –
әбден тозған қасіретті жүрегі
сағыныштан –
кеткен, – дейді –
жарылып!

Ей, жолаушы!
Жолың түссе Парижге,
Өмір бақи куә болам арыңа:
Ресейдің топырағынан
бір уыс
ала кетші түйіп орамалыңа!

Шетке шықсаң бір елі
сезіледі жақының кім,
жатың кім...
Ала кетші топырақты киелі,
Сала кетші қабіріне Ақынның!

О, ОТАНЫМ!
Анам да – Сен!
Әкем де...
Сенсің – жырдың сүйегі мен тиегі.
Қаншама ұлың қалып қойған жат елде
Қайта оралмай топырағыңа киелі...

Қаншама ұлың...
Қаншама отты жасындар
сөніп кеткен жат жаһанда?
Түс, міне...
Туған жердің топырағын шашындар
мұхиттағы МАТРОСТЫҢ үстіне!

Мен оларды бермен ешбір патшана,
падишана!
Неткен ауыр наласы,
қай жерлерде,
қай мұхитта жатса да,
олар –
біздің ТОПЫРАҚТЫҢ БАЛАСЫ!

Жасырды да толқынына бар ізін
ақты Уақыт.
Уақыт – ұлы дария.
Жүруші еді көшесінде Париждің
сексендегі қайғылы бір Қария...

***

Жүрегінде –
жүремін мен мәңгі өмір сүремін де.

Қиын екен қоштасу!
Бірақ, жаным,
оңай нәрсе бар ма еді бұл өмірде?

Жылаймын ба, құдай-ау, күлемін бе?
Өкініш бар өртенген реңінде.
Жүрегінде –
жүремін мен мәңгі өмір сүремін де.

Жұмып алып көзіңді, жүдедің де
сүңгіп кеттің тағдырдың түнегіне.
Қолыңа ұстап оқып көр: менің атым
жазулы тұр жаралы жүрегінде!

Жүрегінде –
жүремін бе, мәңгі. Өмір сүремін бе?
Ол – белгісіз! Әйтеуір, сенің атың
жазулы тұр жаралы жүрегімде...

АЛТЫННЫҢ АРБАУ ЖЫРЫ

*Алтын айтты: "Сатып алам!"
Болат айтты: "Тартып алам!"*

А. ПУШКИН.

– Үстінен аттап ұяттың, ақыл, арлардың,
адамның өзін азғырып сатып алғанмын!

Адам – кім?
Мен – кім?!
Білсең – айт: неде күш, пенде?
Қайтадан сатып жіберем –
ерегіскенде!

Жүр екенсің-ау кәріме жолықпай, мүлдем.
Пушқаныз түгіл –
ПУШКИННЕН қорықпаймын мен!

Тістенбе босқа ерінді қыршып:
Еліңді быт-шыт еткен – Мен!
Жеріңді – быт-шыт...

Қорықпаймын мен жыланның ордаларынан,
сутегі,
атом,
нейтрон бомбаларынан!

Мені еске ал, пендем, шықса олар ойнақшып
алдан:
бәрін де соның ӨЗІММІН –
ойлап шығарған!

Патшалар – менің бөбегім.
Желкелеріңе
мініп алса да тима сол еркелеріме!
Жендетке тима –
Тиеді ызғарым, лебім:
Ойнастан туған ұлым – ол, қыздарым менің!

Солдаттар – менің құлдарым ер үстіндегі.
СОҒЫС ТӨҢІРІ өзіммін Жер үстіндегі!

Өледі олар – мен үшін! –
Назалы немем,
сен үшін – Ақын, жетеді –
азалы өлең...

Солдат тәндері жүзімді бүркемелейді.
Өлген құлдарға өмірі құн төленбейді!!!

Сұлулар – менің қатыным!
Өсек пе, қалай?
Жүзік боп барсам жүргізем төсекке қарай...

Баһадүрден де қаймықпас
байқа түрімді –
Жерге де батыл айтамын –
айтатынымды:

"Қара жер! –
деймін –
о, менің қайран сарайым!
Дәуренім барда басымда – сайран салайын!"

Сұлуың ДЖОКОНДА МА?!
Қайтып көрейін?!
Оның да құнын шотқа сап айтып берейін!

Мен –
Алтынмын!!!

Бір көрсем деп ем мен сені
болса егер, жаным, бас амаң,
тұлғанды мәрмәр еңселі
талғампаз Тәңірі қашаған.

Шіркін-ай, жолым бола ма
Сен жүрген жұмбақ қалаға?
Қалада – сен, мен – далада...
Біраз жыл өткен арада.

Көзімнің алды теңіз боп,
ерніңе шөлдеп, қаталап,
қанғырып кетсем сені іздеп, –
Мекенсіз, жайсыз, Махаббат!

Жүйрікке зымыран мініп ап
біткенше бойдан хал, күш те,
ақсам-ау, шіркін, зымырап
адасып тапа-тал түсте.

Түкшірін шарлап қаланың
таба алмай Сені әлі мен,
автобустағы адамның
сұрасам деймін бөрінен.

Елемей елдің кесірін,
арманның айтып азасын,
күллі елдің қағып есігін
алсам-ау деймін мазасын!

Қаланың халқы елеңдеп
айтса аңыз адам білмеген:
" Ауылдан Серік деген кеп,
Ғашығын іздеп жүр!" – деген...

Көшеде қаңғып жүр екем,
жанымды сұмдар азаптап.
" Ромео әлі тірі екен!" –
деп күліп жатса мазақтап!

Қаланың көне сектасы –
өйелдер аңқау жандарша:
" Кім екен Джульеттасы?!" –
деп шіркін сонда таң қалса!

Сол – менмін!
Шарлап қаланы
Сені іздеп жүрмін әлі мен:
Автобустағы адамның
сұраған едім бәрінен.

Елемей елдің кесірін
жанымның айтып азасын,
күллі елдің қағып есігін,
мен едім алған мазасын!

"Ал, қош бол!" – дермін.
Тілсіздік.
Тағдырым іштен тындырып,
махаббат деген – Үнсіздік,
жүреkte тұрар шыңғырып!

Шерімді естіп айтармын.
Сонан соң өксіп өз басым;
ауылға қарай қайтармын
көзімнен ағып көз жасым...

Купелес елді еріккен
жан-күйім сонда мазалап:
– Келесің жылап неліктен?
Не болды, – десе – азамат?!
Үндемен.
Мылқау пақыр ем...
Осы елдің бәрі пейілі шат –
алғашқы махаббатымен
қоштасқан жылап мен құсап!

ШЕШІНБЕ, ӘЙЕЛ!

Осындағы зинақорлар үйін сыпырып жүрген
бір әйел дал-дұлы шығып жыртылған қағаз
тауып алыпты. Құрастырып оқып көрсе, өлең
екен:

"О, өлең!
Қалам сенен несін бүгіп?
Басыңнан сайқал дауын кешір бүгін:
әйелдің сұлулығын көру үшін
қажеті қанша оны шешіндіріп?!"

Бір ойдан бір ой туып,
есіл басты
даң қылып ӘСЕМДІККЕ есік аштық;
ұятпен киінген пәк СҰЛУЛЫҚТЫ
ұятсыз, шешіндіру –
есуастық!

Шешінбе!
Шешінбе әйел!
Есің кірсін!
Сені еркек тек түсінде кешіп жүрсін,
Ғажайып сымбатыңды тасқа құйып
тек қана –
мүсіншілер шешіндірсін!..."

***

Арман – жүрегім:
бір ұштын-ау көзден бұлдырап қайран күндерім.
Махаббат деген бейіште сайрап жүр едім...
Жат еркек сүйген көзіңнен, түнде жастыққа
жас ағып жататын шығар, қайдан білейін...

Назалы жарым,
ашамын қалай көңілдің аза-мұнарын?
Аз ғұмырында адасқан ғашықтар осы,
айрылысқан аққулардан да азалы, жаным!

Айнакөл алыс бұл маңға.
Адасқан аққу көріп ем таныс бір маңда:
Ғаламның қасіретінің бәрі түк емес,
Адамның қасіретімен салыстырғанда!

Сені іздеп күнде көз тіктім Күншығысқа да.
Не көрдім? Маған қарашы! Күрсініп қара:
Кімдікі болса махаббат – соныкі өмір!
Қалғандардікі –
әншейін тіршілік қана...

"ҚЫЗЫЛАРАЙ" КОЛХОЗЫ. 40 ӘЙЕЛ... 4 ЕРКЕК

1944–тің күзі еді
Муза елі болатұғын –
мүз еді...

Соғыс келіп айналдырған тоз-тозға,
"Қызыларай" дейтін біздің колхозда
той боп жатты.

(Әлде менің түсім бе?)

40 әйел...

4 еркек бар ішінде.

Той боп жатты.

Жалған сөздей бейне бір
таң қалмашы.

Өтірік сөз – маған жат.

Адам деген жылап жүріп,

кейде бір –

күле білген...

Неткен ғажап – адамзат!

Той боп жатты.

(Әлде менің түсім бе?) –

40 әйел...

4 еркек бар – ішінде...

"Бұл немене?" – деме.

– Бұл не? Ода ма?!"

Той боп жатты.

Шарапсыз той бола ма?

Тығырыққа тіреліп,

осындайда тәндегі мұз бір еріп,

ол кезде жұрт жұтатұғын бөшкеден

ожауларын

малып-малып жіберіп!

Өмір сүріп жүрген сынды түсінде

бақыт үшін ішті,

қайғы үшін де!

40 әйел...

4 еркек бар – ішінде.

"Бұл немене? – деме."

– Бұл не?

Ода ма?"

Той боп жатты.

Ән-күйсіз той бола ма?

Сұңқар жайлы ән айтылды – сенгісіз, –

адам жайлы ақиқатқа бергісіз!

Жыл құстары қайтып жатты қанқылдап,
орала ма,
оралмай ма –
белгісіз...

Муза елі болатұғын –
мұз елі.
1944-тің күзі еді.

"Бұл немене? – деме.
" – Бұл не?
Ода ма?"
Той боп жатты.
Әзілсіз той бола ма?
Не боп кетті сол күлкінің ақыры:
Әдіре қап кенет жұрттың шат үні,
шыдай алмай 36 әзілге
шырт-шырт сынды
4 еркектің қатыны.

Әлі есімде зіл-заласы көздегі
Төртеуінің
Сондағы айтқан сөздері:
"Қалай-қалай күлесіңдер, әй, қарлар?!"
Кесір шалған!
Жесір қалған сайқалдар!!!" –

О, сұмдық-ай!
Мынау неткен кесірлі үн?
Сонда бірі 36 жесірдің
айқай салды:
"Тарт тіліңді!
Ардағым –
оралады аспанымда барда Күн!
Соғыс кімнің шайқалтпаған шаңырағын?!"
Соғыс кімнің жұтатпаған Арманын?!"
Оралады Ардағым...

Тарт тіліңді!
Қара Айдай көркіме!
Кім көнбейді Ару жанның еркіне?
Сырлы аяқтың сыры кетсе –
сыны ма?!"
Тие берме...

Тие берсең жыныма...
Ал, осыдан оралмаса күйеуім,
мына отырған 4 еркектің біреуін, –
(азар болса – атанармын бір бұзық!) –
алдап –
арбап алам үйге кіргізіп ! " –

Сол–ақ екен:
таптап арды,
ұятты –
4 әйелдің 8 қолы тап берді
сол Мұнлыққа –
8 жылан сияқты!

Қара түнек қатып қалмас –
ашылар.
қара жүрек қай қылмысын жасырар?
Қайда кеткен ұлы Ұят!! Асыл Ар?!!
Сол 8 қол көз алдымда тұр әлі –
жұлып алған
8 уыс
шашы бар!!!

Күтуменен жалғап жүрген ғұмырын.
Құр қан-сөлсіз қурап біткен тірі гүл –
шыдамады мұны көрген жесірлер
жүрегі – бір,
тілегі – бір,
мұңы – бір!

4 еркек ше?!
4 еркегің –
бір кісі,
бөлек-бөлек болғанымен түр-түсі.
Әсіресе, жыңға тиген сондағы
осылардың жырқылдаған... күлкісі!

Атып тұрды күллі жесір – тірі гүл,
СОҒЫС деген Кесапаттың зілі бұл!
4 шолжыңға берсін бе енді намысын,
жүрегі бір,
тілегі – бір!
мұңы – бір!

36 жесір –
қолы қуатты,
бәрі –
НАМЫС ҚҰРБАНЫ еді ұятты.
Жатты жерде серең етіп 8 қол -
8 басты 8 жылан сияқты!

" Бұл немене? – деме.
– Бұл не?!
Ода ма!"
Ода болса о да жаман бола ма?!
О, адамзат!
Жазып бір күн кесірге
Тіл тигізбе ЖЕТИМ менен ЖЕСІРГЕ!

Мақтанатын сәт болады – мақтансақ.
Ақталатын сәт болады – ақталсақ.
Қайда әлгі ер парызын ақтар шақ?
Төрт еркегің арашалап ала алмай,
Төрт баладай шырылдап жүр:
" АТТАН!!!" – сап...

Кигендері – Қызғаныштың шекпені,
Алаулап тұр жесірлердің кекті өңі!
Кенет...
Кенет 36 әйелдің
4 еркекке көзі түсе кеткені!

" Ей! Әйелдер!
Аруақтай бүрісіп,
қара – мына сорлылардың тұрысын!
Ермен бірге тозақ өртте жанбаған,
Төрт сайқалға ие бола алмаған...
Бара алмаған –
шақырғанда ҰЛЫ СЫН!

Өңкей ездер!
Еркектің құрысын!
Не қалайсың бізден?!
Ләззат?!
Құрмет пе?!
Кім –
сендерді отырғызған сүндетке?!
Ей, әйелдер!
Өш алатын кез келді!

Сой ездерді!
Ар-ұяттан безгенді!
Саба –
мынау ошағына қамалып,
ОТАНЫ үшін өле алмаған ездерді!!!!

.....
Сонау соғыс есінде әлі ӘЛЕМНІҢ.
Есінде әлі ӘЙЕЛДІҢ.
Ұмытылар ма сол бір зауал, сор қалың?
ӘЙЕЛ –
ӘЛЕМ.
Үні олардың –
ортақ үн.
Содан бері ЖЕТІМДІКТЕН қорқам мен,
содан бері ЖЕСІРЛІКТЕН қорқамын!

Соғыс келіп айналдырған тоз-тозға,
"Қызыларай" дейтін біздің колхозда
аңгіме көп!
Аңыз да көп –
сенгісіз!
Жауып еді жерді сыз.
Жыл құстары қайтып жатты қаңқылдап,
орала ма,
оралмай ма,
белгісіз! –

Муза елі болатұғын, мұз елі.
Қара суық қалтыратты тізені.
1944-тің күзі еді...

* * *

– Үш! – дейді Уақыт сыпырып томағасын,
фәнилік сапарыңды доғарасын.
Ертегі мен аңызда айтатындай,
мынау жарық жалғанға қайта тумай,
сен де, иә, із-түзсіз жоғаласын.

Өзгереді өңір де не түрге еніп,
Дауылына Уақыттың бетін беріп,
біз қаламыз көп жайды байқай алмай:
аққулар да кегеді қайталанбай
Тәттімбеттің күйлері секілденіп!